

**RAAD VAN
DE EUROPESE UNIE**

Brussel, 5 september 2001

**11587/01
ADD 1**

**CRIMORG 90
JAI 90**

ADDENDUM BIJ DE BEGELEIDENDE NOTA

van: de permanent vertegenwoordiger van Nederland, de heer B.R. BOT
d.d.: 1 augustus 2001
aan: de secretaris-generaal van de Raad, de heer Javier SOLANA

Betreft: Mededeling van de regering van het Koninkrijk der Nederlanden:
- Nederlands initiatief tot instelling van een Europees Netwerk van
aanspreekpunten inzake personen die verantwoordelijk zijn voor genocide,
misdrijven tegen de menselijkheid en oorlogsmisdrijven

In bijlage dezes gaat voor de delegaties de toelichtende nota van de regering van het Koninkrijk der Nederlanden aangaande het bovengenoemde initiatief.

Toelichting op het Nederlands voorstel voor een

EU-raadsbesluit (JBZ) tot instelling van een Europees netwerk van aanspreekpunten inzake personen die verantwoordelijk zijn voor genocide, misdrijven tegen de menselijkheid en oorlogsmisdrijven.

1. Inhoud en algemeen doel

Het Raadsbesluit strekt ertoe, dat elke lidstaat binnen zijn eigen politie- of justitiediensten een aanspreekpunt voor oorlogsmisdrijven aanwijst, om op die wijze de onderlinge samenwerking bij het opsporen van oorlogsmisdrijven in de individuele lidstaten te vergemakkelijken.

2. Reden voor de gekozen vorm

De vorm van een Raadsbesluit is gekozen omdat daarin op eenvoudige wijze heldere afspraken kunnen worden vastgelegd, die de lidstaten toch kunnen binden.

3. Rechtvaardiging van de voorgestelde rechtsgrondslag

Als rechtgrondslag is artikel 31 VEU relevant omdat het doel van het voorgestelde instrument deel uitmaakt van het in artikel 31, onder a) vermelde doel van gemeenschappelijk optreden op het gebied van justitiële samenwerking. Omdat voor de implementatie van het besluit geen wettelijke of bestuursrechtelijke bepalingen in de lidstaten behoeven te worden aangepast, maar wel verbindendheid voor de lidstaten wordt nagestreefd, is voorts als rechtsgrondslag artikel 34, lid 2, onder c) voorgesteld.

4. Rechtvaardiging van het initiatief in het licht van de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid

Het initiatief is zodanig uitgewerkt, dat de uitvoering ervan zo eenvoudig mogelijk is gehouden en de lidstaten aan die uitvoering geheel naar eigen inzicht invulling kunnen geven. Wat betreft bevoegdheden tot samenwerking wordt volledig aangesloten bij het daarover bepaalde in de artikel 39 en 46 van de Schengen Uitvoeringsovereenkomst (zie punt 5), zodat een aanpassing van de regelgeving van de lidstaten onnodig is. Het enige dat van hen gevraagd wordt, is het aanwijzen van een aanspreekpunt binnen hun eigen politieke of justitiële apparaat. Het initiatief gaat derhalve niet verder dan noodzakelijk is voor de verwezenlijking van zijn doelstelling.

5. Schengengerelateerd karakter

De bevoegdheden waarbij wordt aangesloten zijn met name te vinden in de artikelen 39 en 46 van de Schengen Uitvoeringsovereenkomst. Betrokkenheid van Noorwegen en IJsland bij de totstandkoming van het Besluit is evenwel niet per se noodzakelijk omdat aan het Schengenacquis zelf niets gewijzigd wordt. Vanuit het oogpunt van vergroting van de effectiviteit van het Besluit en verdere intensivering van de politieke samenwerking in het kader van het Schengenacquis is hun betrokkenheid echter wel gewenst.

6. Toepasselijkheid van de protocollen UK/Ierland en/of Denemarken

Daar het initiatief betrekking heeft op de wijze waarop toepassing wordt gegeven aan de artikelen 39 en 46 van de Schengen Uitvoeringsovereenkomst, en het Verenigd Koninkrijk en Ierland aan die bepalingen ten volle deelnemen, zullen zij ook gebonden zijn aan dit Besluit.¹ Het protocol inzake de positie van Denemarken is niet van toepassing.

¹ Wanneer de Raad heeft beslist over de aanvang van Ierland tot deelneming aan sommige bepalingen van het Schengenacquis.

7. Relatie tot de werkprogramma's van de Raad

Het initiatief maakt geen deel uit van de lopende werkprogramma's van de Raad. Het ontleent zijn belang echter aan de internationaalrechtelijke actualiteit, en met name aan het feit dat de opsporing en vervolging van plegers van oorlogsmisdrijven, misdrijven tegen de menselijkheid en genocide als gevolg van het succes van de VN-Tribunalen inzake voormalig Joegoslavië en Rwanda meer dan ooit in de belangstelling staat. In dat verband moet ook worden gewezen op het belang van het Statuut van het permanente Internationaal Strafhof, dat door zoveel staten op zo korte termijn geratificeerd is dat de inwerkingtreding naar verwachting in het jaar 2002 kan worden verwacht. Het belang van deze, door de Europese Unie steeds gesteunde ontwikkeling, ter voorkoming van straffeloosheid van daders van deze misdrijven, is door het Gemeenschappelijk Standpunt van de Raad van 11 juni 2001 (2001/443/GBVB)¹ nog eens nader onderstreept.

8. De afzonderlijke bepalingen/artikelsgewijs

Artikel 1

Artikel 1 bepaalt dat elke lidstaat een aanspreekpunt aanwijst voor de opsporing van genocide, misdrijven tegen de menselijkheid en oorlogsmisdrijven, en aan het secretariaat-generaal van de Raad mededeelt wat zijn aanspreekpunt is, zodat het secretariaat de andere lidstaten daaromtrent kan inlichten.

Artikel 2

Artikel 2 beschrijft in het eerste lid als primaire taak van de aanspreekpunten, het bundelen en beheren van informatie met betrekking tot deze misdrijven. Het tweede lid voegt daaraan nog toe, dat de aanspreekpunten deze informatie op verzoek en spontaan moeten kunnen uitwisselen.

¹ PB L 155 van 12.6.2001, blz. 19.

Artikel 3

Het eerste lid van artikel 3 bepaalt dat een verzoek om informatie voorzien moet zijn van een korte toelichting zodat het aangezochte aanspreekpunt zich een indruk kan vormen van het verband waarin de gevraagde informatie zal worden gebruikt. Het derde lid geeft aan, dat het verstrekken van de verzochte informatie niet verplicht is; zo kan het achterwege blijven wanneer inwilliging een strafrechtelijk onderzoek door het Internationaal Strafhof of door een nationale autoriteit zou schaden, of om redenen van nationale veiligheid ongewenst zou zijn. Omwille van de duidelijkheid en in het belang van de bestendinging van een goede samenwerkingsrelatie dient een weigering tot inwilliging van een verzoek adquaat te worden toegelicht.

Artikel 4

Omdat het niet de intentie is, voor de toepassing van dit Besluit een afzonderlijk regime van gegevensbescherming in het leven in te roepen, is in artikel 4 op dat punt, net als overigens in de Schengen Uitvoeringsovereenkomst, aangesloten bij het in het kader van de Raad van Europa ontwikkelde instrumentarium.

Artikel 5

Het in het eerste lid van artikel 5 bepaalde sluit aan op de in artikel 46 van de Schengen Uitvoeringsovereenkomst ontwikkelde mogelijkheid, dat politiediensten ook informatie verstrekken aan buitenlandse politiediensten zonder dat daaraan een verzoek ten grondslag ligt. Het tweede lid bepaalt, dat voor die spontane gegevensverstrekking hetzelfde regime van gegevensbescherming geldt als voor de verstrekking op verzoek.

Artikel 6

Gelet op het internationaal-politieke en –juridische belang van het onderwerp en de betrekkelijke eenvoud van de benodigde implementatie stelt artikel 7, dat de implementatie binnen een termijn van een jaar geregeld dient te zijn.

Artikel 7

Dit Raadsbesluit heeft slechts de bedoeling, binnen de EU afspraken te maken inzake de opsporing en vervolging van en de uitwisseling van informatie met betrekking tot genocide, misdrijven tegen de menselijkheid en oorlogsmisdrijven. Om te benadrukken dat het niet de bedoeling is deze opsporing, vervolging en uitwisseling zelf op Europees niveau te laten plaatsvinden, bepaalt artikel 8 dat dit een exclusieve verantwoordelijkheid van de nationale autoriteiten blijft.

9. Financiële consequenties

Het Besluit heeft noch voor de Europese Unie, noch voor de lidstaten, noemenswaardige financiële consequenties.
